

— Olkaa ystävällinen ja sanokaa nimenne.

Marcus vastasi, ja tutkintoa jatkui; tuomari kyseli aivan pikkuasi- oita ja Marcus vastasi lyhyesti, miltei ajattelematta, hän odotti vain mil- loin....

Silloin avautui mustaan seinään aukko ja siihen ilmestyi Aurelia — yhtä kauniina ja hienopiirteisena kuin ennenkin.

Xänettömästi hän asteli keskilat- tialle, hänen vartijansa jäi seinän viereen — ja nyt näki Marcus fa- kastettunsa kasvoilla tuskallisen le- vottomuuden....

Marcuksen sydämeen syöksyi jäl- leennäkemisen ilo, rakkaus ja epä- määräinen tuska — hän luuli miltei kuulevansa sen rajun sykinnän.

Silloin kuuli hän Aurelian hiukan värisevän äänen, jota hän koetti saada teennäisen väsyneeksi:

— Pitäisikö minun tämänkin herra taas tuntea?

— Vatti! — ärjähti tutkintotuomari. — Odottakaa kunnes kysytään.

— Mistä minä sen tiesin....? — mutisi Aurelia hiljaa, ja hänen kas- voillaan häilähti ikäänkuin salainen ilo siitä, että oli onnistunut.

Minkä erehdyksen olikaan Aurelia nyt tehnyt! — ajatteli Marcus tus- kaisena. Jospa kumminkin saadaan selville? Jos hän nyt ilmaisisi, joutu- isi Aurelia valehtelijaksi, epäluo- lonalaiseksi.... ei pitäisi lainkaa vapauksi....

Hänen täytyy nyt myöskin kiel- tää....

— Tunteeko herra kapteeni tämän neidin? — kuului terävä kysymys.

Marcus kääntyi hiukan ikäänkuin tarkastukseen, ja tuo ristiriita re- peli häntä vielä ankarammin; hä- nestä tuntui kauhealta valehdella täl- lä tavoin.... Mutta nähdessään tytön ankaran, rukoilevan katseen, tiesi hän, ettei voi tehdä hänen tahtoan- sa vastaan. Ifän katsoi siis yhä Aureliaa, muka tunteakseen ja sa- noi hiukan epävarmasti:

— Ei... en luule.... Tuntuu siltä kuin olisin hänet nähnyt, mutta en muista varmasti....

Hän luki kiitollisuutta tytön sil- mistä ja taas kysyi tuomari ääntään venyttien:

— Val niin. Te ette siis tunne häntä varmasti?

— Sanothan jo! — vastasi Mar- cus terävästi ja punastui hiukan.

Senjälkeen hän tuskin kuuli, mitä tutkintotuomari kyseli, mutta hän oli tämän äänessä huomaavinaan jon- kunlaista epäluuloa ja kylmä hiki pusertui hänen otsalleen. Hänen katseensaan kuvastui kalvava tuska, kun Aurelia kuletettiin ulos.

Ja neljännestantunin kuluttua oli Marcus taas omassa kopissaan.

Nyt Marcuksen viimeinenkin rau- ha oli mennyt.

Hän kertasi mielessään jokaisen tilaisuuden, milloin he olivat olleet yhdessä....

Omituista kyllä, he olivat aina ta- vanneet toisensa kahdenkesken tuon muutaman viikon aikana — paitsi ensikerran tavatessaan. Tosin siellä oli paljon ihmisiä ja heidän tutustu- misensa tapahtui vasta myöhään yöllä, mutta kyllä he sittenkin urk- kivat sen tietoansa....

Kiduttavassa jännityksessä odotti hän vain milloin tämä tulee ilmi. Tästä tietysti epäluulot saavat uut- ta vauhtia, Aurelia raukka joutui virumaan yhä kauemmin vankeu- dessa. Hän tunsi nyrkkiensä puris-

tuvan, kuvitellessaan että tuo na- marikasvoinen tutkintotuomari sanoo hänen valehdelleen....

Mutta ei olisi millään väliä, kun vain hän pääsisi vapaaksi!

Päivät yhä vierivät vitkaan, nuo loppumattoman pitkät päivät. Mar- cus käveli väsymättömästi koppinsa lattialla, hänen tuskansa ja epätie- toisuutensa muuttui yhä kauhemmak- si.... Eikä saanut puhua sanaakaan, ei tietää mitään ulkomailmasta.

K E V Ä Ä S S Ä

(Kirj. Sirpale-Sisko.)

Keväisen illan hämärässä kävelee kaksi ihmislasta. He ovat rakastavai- sia, jotka kevään houkutuksesta ovat lähteneet ulos, nauttimaan sen tarjo- amasta lämmöstä ja ihanuudesta....

Tyttö on vasta kuudentoista vuo- den vanha. Vaaleine hiuksineen, si- nisine silmineen näyttää hän aivan lapselta. Katse suuriassa silmissä on vapaa kaikista inhoittavista ilmeistä, joita niin usein näkee kadulla vas- taantulijoissa. Hänen katseensa on puhdas, täynnä kevään riemua ja hekkua, täynnä rakkautta! — Poika on kahdenkymmenen ikäinen, tum- ma ja pitkä. Silmät omituiset, joiden väristä ei saa selvää. Ne saattavat olla syvät ja siniset kuin meri ja samalla palaa niissä kuuma tuli. Hän kietoo kätensä tyttönsä ympärille, jo- ta toinen sykkivin sydämin on vas- tustavinaan.... Hän, tyttö, on arka ja kainen, mutta salli sen tapahtua, silmissä pieni moite, joka häviää rak- kautta hekkuvaan katseeseen.... Tä- tä ei voi poika kestää, vaan tempaa äkkiä tyttönsä syliinsä ja suutelee — suutelee niin, että toinen on tukeh- tua.

"Hugo sinä!" toruu tyttö.

"Miksi en saisi sinua suudella?" ällistyy poika.

"Muuten vain — katsot niin oudos- tit ja luulen ettet minua rakasta!" — Ja kyyneleet vierivät pitkin ruusunpu- naista poskea....

"Oi, tyttöni, sinä olet pikku hu- pakko-lapsi. Rakastanhan sinua ole varma siitä!"

Ja Margettan silmät loistivat on- nesta jälleen....

* "Minä en osaa sanoa kuvata, kuin- ka sinua rakastan, jumaloin...." hän kuiskasi ja ojensi huulensa....

Ja pojan silmissä oli tyytyväinen, kunnioitusta, joskin hieman ivaa oso- tava ilme. Mutta ivaa ei tyttö huomannut. Hän vain uskoi, että Hugo häntä rakasti. Hän ajatteli vain, kuinka onnellinen hän joskus on, kun saa Hugon omaksi tulla.... Ja sil- mät tulvivat hellyyttä, toivoa, onnea ja kuvaamatonta, pyhää ja puhdasta, — ensimmäistä rakkautta!

Edelläkerrotusta on kulunut kuusi vuotta. Margetta on naimisissa. Ei Hugon kanssa vaan toisen, jota hän ei sano rakastavansa. Hän kävelee samaa tietä, kuin kuusi vuotta taka- perin sammallaisessa luonnon jumal- lallisessa keväässä. Katse on unek- siva, jota kuitenkin käänsä ilme pääl- lystää. Huulet ovat vaaleenneet ja suun ympärillä on suruista seuran- neet juovat. Nuoresta iästään huoli- matta, on hän mielestään vanha, vanha ja väsynyt.... Hän istahtaa kivelle, jossa muinoin istuivat Hugon kanssa.... Aatokset lentävät....

"Hugo!" — kuului yössä kuin ha- voitetun eläimen tuskan huuto, ja Margetta horjahti. Hän pyörtyi. Ke- väisestä illasta huolimatta ei näky-

nyt ketään ulkona. Kauan maattuuan tainnoksissa pahoinvoinnin jälkeen, Marget heräsi linnun lauluun.... Tuo liverryys oli kuin uusi isku sydämeen, menneisyyden muistoista.... Hän it- ki hiljaa hillitysti....

"Sinä menit Hugo!" — hänen huu- lensa liikkuvat hiljaa — "sinä menit ja veit sydämeni! Kuinka voisin ke- tään rakastaa ilman sydäntä! Juma- lani, armahda minua, jos on synti se, etten voi miestäni rakastaa — ar- moa — armoa — — —"

Hugo, toivon, että olet onnellinen." Koottuaan voimansa, hän nousi, mutta askeleet olivat lyijynraskaita.

"Kevästä huolimatta tunsin hän, et- tä hänet elämä oli tuominut ainai- seen ilottomaan syksyyn.... Hugo viettää iloista elämää. Hän löytänyt itselleen kauniin tytön, jonka suussa kaupungissa ja on siellä on kihlannut.... Mutta kukaan ei voi sanoa, onko hän onnellinen.... Illoinen elämä joskus pettää toisten silmät näkemään oikean pohjan.

Hugo, niinkuin moni muukin, voi sanoa, että se ei ole totta, että ei voi olla mitään "ensilempää." Mutta — jumala paratkoon — moni tun- teellinen, herkkä sydän kärsii tuosta "ensilempien" kadottamisesta läpi elä- määnsä, aina hautaan saakka.

MEDALJONKI

Hän istui pää kumarassa, nojaten pöytänsä vasten, ja hänen otsaan- sa varjosti tuskien pilvi. Hän nosti alaspainuneen katseensa ja suunta- si sen yli pöydän, kautta akkunaan ulos jossa iltainen hämärä niin hiljaisena ja aavemaisena hiiviskeli. Silmissään kuvastui tuska. Oh, kuinka hän kää- sikään! Kaikella tahdon voimallaan hän koetti vapautua tuskallisista miet- teistään, mutta se oli turhaa. Väi- jäämättöminä, vastustamattomina hyökkäsivät nuo samat yön mustat mietteet takaisin ja valloittivat koko tajunnan. Kuva kuvalta ne seurasivat aikoja taaksepäin ja hän käyristeli niiden kynsissä kuin rumiillisten ki- pupujen raatelemina. Hän puristi kä- sillään otsaansa, vetäen sitten alas kaulaansa pitkin, kuin estääkseen lii- an veren päähän nousemasta. Sama- sa hänen kätensä satuivat olkapole- teihin. Hän hätkähti kuin iskun saa- neena.... Sarja menneiden päivien kuvia töytäsi hurjassa vallattomassa tahdissa hänen mieleensä, ja ne oli- vat niin hurjia, mustia, raatelevia....

Hän oli silloin erään suojeluskun- taosaston päällikkönä Karjalassa, kun erään kylän valloittamisen jälkeen hän oli niin väsynyt, että antoi alem- malle päällikölleen kylässä olevien pu- nakaartilaisjoukkojen etsimisen, itse pannen levolle. Jonkun tunnin ku- luttua tultiin häntä herättämään ja sijaispäällikkö ilmoitti, että 23 pu- nakaartilasta oli vangittu, miten näiden kanssa olisi meneteltävä. Omasta mie- lestään sijaispäällikkö vaati ainakin 10 kuolemantuomiota heti toimeen- pantavaksi, sillä tämä osasto, tumma- verisine päälliköineen, oli tehnyt hur- jaa vastarintaa.

Hän oli väsynyt ja vielä enempi hermostunut häirityn leponsa johdos- ta ja hän käski: Ampukaa vaikka joka ainoa ja päälliköille voitte antaa mitä muillekin samanlaisille on annet- tu....!

Samana iltana saapui kylään rinta- mapäällikkö, antaen hänelle kunnia-

merkin ja kapteenin valtakirjan.

Aamulla kun joukko lähti kylästä etenemään, kulkivat he paikan ohi, missä illalla oli punakaartilaisotilaat teloitettu. Ne olivat vielä hautaa- matta, viruen verissäan hangella, sil- vottuina ja ryöstettyinä. Yksi niistä oli hieman syrjässä muista. Häntä olivat teloitattajat kauheimmoin raadel- leet. Silmät olivat kaiveutut pois, kä- det ja jalat hakatut poikki ja aivan alaston ruumis oli jok'ainoasta mah- dollisemmasta paikasta pistimien ja sapelien silpoma.

Hän kulki joukkonsa edessä ja katseli aivan kylmänä ja välinpitä- mättömänä tuota kuoleman kenttää, kun äkkiä kuuli vierestään sijaispääl- likkön äänen:

"Tuolta roistolta minä sain tämän kultaisen medaljongin, jossa oli van- han akan ja kahden poikalopin ku- va", puhuja viittasi erillään olevaan ruumiiseen, samalla näyttien medal- jonkia.

Hän katsahti avattuun medaljon- kiin, josta hyväntahtoinen nainen ja kaksi iloista poikaa katselivat vastaan avonaisin, viattomin katsein. Hän tunsi veren pakenevan poskiltaan ja päässään takovan ja jyskyttävän.... Hän tunsi äitinsä kaksioisveljensä ja oman kuvansa.... Mutta hän ei kä- sittänyt mitään, hän vain aavisti jot-akin suurta, mahtavaa murjoavaa ja julmaa olevan lähellään, ympärillään... ja kun pelosta väristen hän kuiskasi:

"Mistä, mistä tämän sait?"

Sijaispäällikkö neuvoi ruumiin ja hän töytäsi sinne kuin saaliiseensa iskevä leijona, syöksyi tarkastelemaan ja — tuntemaan, niinkuin hän vai- stomaisesti tajusi....

Mutta ruumis oli niin raadeltu, et- tei hän mitenkään voinut tuntea siinä etsimiään kasvoja. Vaatteetkin olivat kaikki poissa, ei mistään voi- nut saada tuolle julkalle tajunnalle selvää varmuutta.... Hän katseli ruumiista ensi kertaa tuntien kauhua, hämärää, tuskallista....

Hän ei saanut kauheaa aavistustaan häviämään, eikä sille selventävää var- muutta ja hän kääntyi jo pois, kun yht'äkkiä huomasi pienen muistipä- novihon maassa. Raatelijat eivät ol- leet katsooneet sitä korjaamisen ar- voiseksi. Hän tempasi sen äkkiä ylös ja samassa silmänräpäyksessä hän tun- si lehdistä yseljensä käsiään. Mur- haaja! kohahti hänen sielunsa, ja haudan raskaana painui kauhu hänen sielunsa omia tekojaan, omaa itse- ään kohtaan.... Murhaaja, murhaa- ja! valittivat särkyneet sieluoinnit lakkaamatta ja mielikuvitus nosti lem- peän äidin kuvan hänen eteenä syyt- tävin, surullisin katsein. Hän tunsi kuin olisi tuo katse tunkeutunut lä- vitensä ja paljastanut hänet veli- murhaajana kaikkien vierottavaksi, kauhistukseksi.... Hänen silmänsä satuivat kädessä olevaan muistikir- janlehdelle, johon oli piirretty muuta- mia lauseita. Hän luki:

"Tänään sain kuulla, että veljeni Karl on suojeluskunnan upseerina ja on niiden joukkojen päällikkö, jotka ovat hyökkäämässä tänne. Tämän minun tuli nähdä vielä, että vallanku- moukseme veriin sortuessa, sortui myöskin kotini sopuisa tunne! Oi Karl, Karl! Sinun mielettömän työsi tähden kaatui viimeinenkin lohtu, kaa- tui se, mitä olisi voinut olla sorret- tujen ja vaivattujen kanssa — yhteis- ymmärrys ja — kärsimys. Mutta aina veit sen, veit paljon enempi! Eikä se päivä, jona äitimme on tie- tävä sinun paikkasi, ole viimeinen